

Hvam St. og Gl. Hvam

Lokal Udviklingsplan

VIBORG
KOMMUNE

Gl. Hvam

Hvam St.

Indhold

Beskrivelse af Hvam.....	4
Formål og baggrund	5
Placering i Viborg Kommune	6
Kort over Hvam	7
Indbyggere i Hvam	9
Velkommen til Hvam	10
Byernes struktur	11
Grønne områder og adgang til natur	14
Tilbud og aktiviteter	15
Foreninger	17
 Kortlægning af Hvam.....	 18
Mødesteder i byen	19
Vision	21
 Indsatser for udviklingen af Hvam.....	 22
Udvalgte indsatsområder	23
Indsats: Byforskønnelse	23
Indsats: Tiltrækning af beboere og besøgende	25
Indsats: Samarbejde og lokalt engagement	27
Byrådet vil	28
Udviklingskort	29
 Bilagslister.....	 31

Beskrivelse af Hvam

Formål og baggrund

Lokale Udviklingsplaner

Viborg Kommune besluttede i 2018 at fusionere byernes borgerplaner med kommunens byskitser og i stedet indføre et mere borgerinddragende produkt i form af lokale udviklingsplaner.

De lokale udviklingsplaner skabes i et samarbejde mellem Viborg Kommune og den enkelte by. Målet med udviklingsplanerne er at de skal skabe fælles vision og retning for det kommende udviklingsarbejde. Planerne medvirker til, at kommunen og byen samarbejder mod de fælles målsætninger.

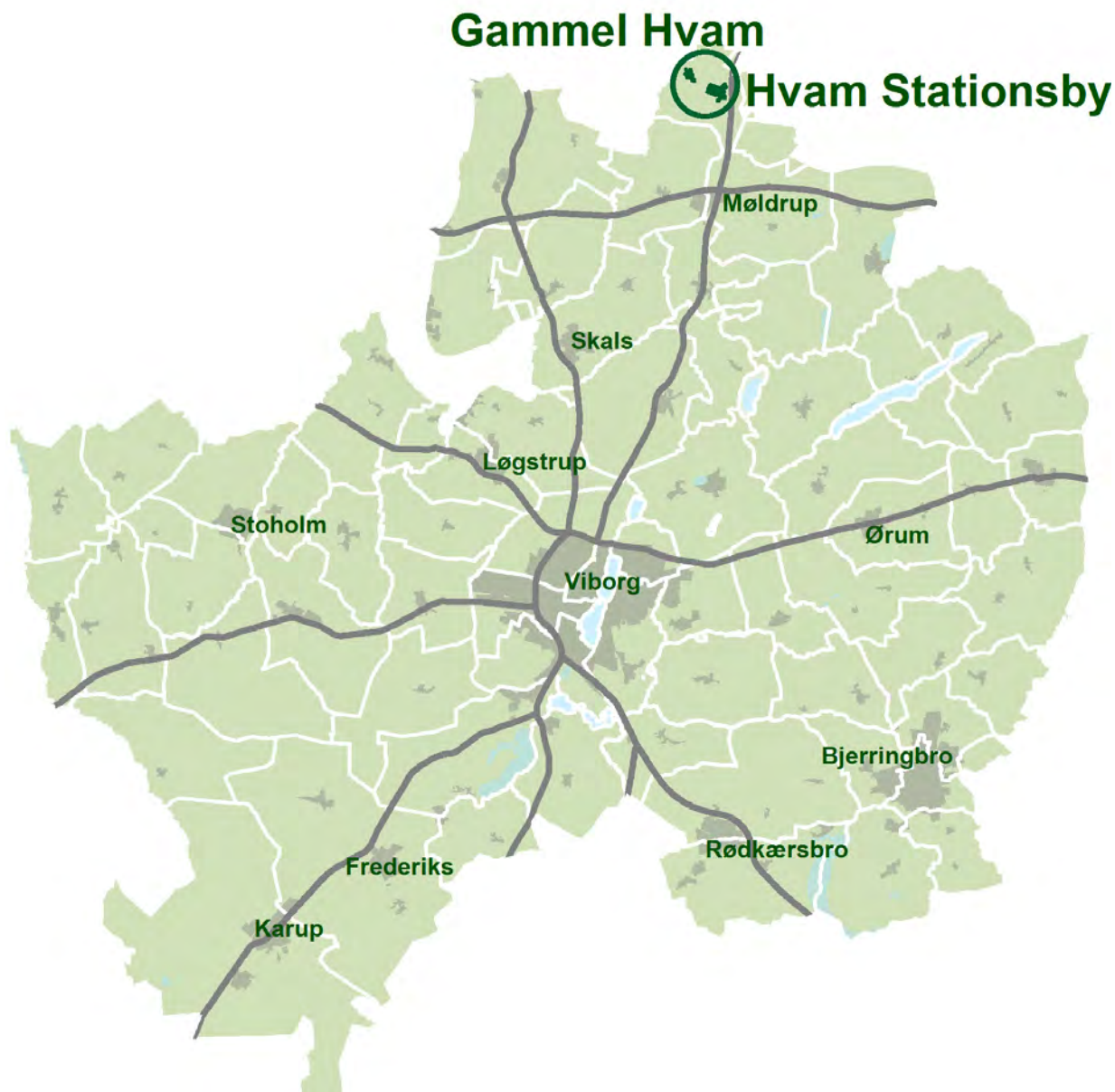
Hvam (Gl. Hvam og Hvam St.) blev i 2023 udvalgt og inviteret til at få udviklet en lokal udviklingsplan i samarbejde med Viborg Kommune. Udviklingsplanen er en visions- og handleplan for den kommende udvikling i Hvam. Planen indeholder beskrivelse af byen, herunder deres styrker og udviklingspotentiale.

Udviklingsplanen har både fokus på de fysiske og sociale rammer for et godt byliv og skal styrke og bakke op om de specifikke udviklingspotentialer, som netop denne by har.

Placering i Viborg kommune

Hvam St. og Gl. Hvam er placeret i den nordlige del af kommunen med omkring 25 kilometer til Viborg.

Kort
Hvam St.

Kort Gl. Hvam

Indbyggere i Hvam St.

Faktiske tal og prognose for perioden 2015-2035

■ Faktiske tal 2015-2024

■ Prognosetal 2025-2035

Antal indbyggere i Hvam har haft et opsving fra 2015 og frem til 2018, efterfulgt af et fald frem til 2020. Over perioden 2020 til 2024 er indbyggertallet svingende, dog med et overordnet fald i indbyggertallet. I målingen for 2024 ligger indbyggertallet for Hvam på 277 indbyggere. Befolkningsprognosen spår en faldende befolkningsudvikling fra 2025 og frem.

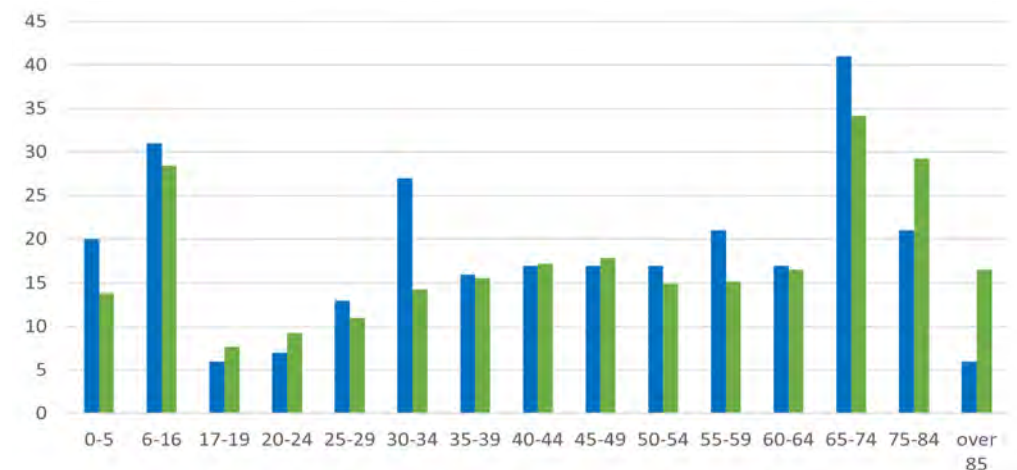

Faktiske tal for 2025 og prognose for 2039 pr. aldersgruppering

■ Faktiske tal 2024

■ Pronosetal for 2039

Tabellen viser, at ifølge prognosen vil de fleste yngre aldersgrupper falde over perioden, mens antallet af 65-85+ årige vil stige. Især antallet af børn og unge i alderen 0-19 år falde vil falde drastisk.

OBS: Befolkningsprognosen = fødselsoverskud + nettotilflytning + nettoindvandring.

Det er vigtigt at nævne at befolkningsprognosen er påvirket af, hvor der udlægges nye byggegrunde. Nye byggegrunde betyder en stigning i indbyggertallet i befolkningsprognosen – det er ikke nødvendigvis en afspejling af virkeligheden.

Velkommen til Hvam

Borgernes egen beskrivelse af byen:

Hvam består af to byer, Hvam St. og Gl. Hvam, som vi betragter som én samlet by. I Hvam er der plads til alle, hvilket afspejles i det stærke sammenhold og det rige foreningsliv.

Byen har mange arbejdspladser i forhold til dens størrelse, hvilket tiltrækker mange pendlere udefra. Omkring Hvam findes der smuk natur og mange fine samlingssteder. Hærvejen og Himmerlandsstien går gennem byen og bidrager til dens charme.

Hvam St. og Gl. Hvam ligger meget centralt i forhold til mange større byer, hvilket gør den til et attraktivt sted at bo og arbejde.

VIBORG
KOMMUNE

Byernes struktur

Gl.Hvam og Hvam St. ligger i den nordlige del af Viborg Kommune. Der er få kilometer mellem de to byer og de anser i høj grad sig som en samlet by. Der er cirka 25 km til Viborg og 5 km til Møldrup. Byerne er omkrænset af marker og mellem de to byer løber Hvam Bæk som udspringer af Simested Å. Himmerlandsstien krydser Hvam St., mens Hærvejen krydser Gl. Hvam og begge byer er dermed punkt på en større vandrerrute.

På trods af byernes størrelse er der både børnehave, Stadion, kirke og kulturhus, samt bostedet Hjertebo og aktivitetstilbuddet Hatten. Begge byer kan tilbyde noget, og borgerne støtter op om hinanden og benytter tilbuddene på tværs af bygrænser.

Byernes struktur

Hvam St.

Hvam St. er en lille by i Himmerland, beliggende i Viborg Kommune. Byen er en typisk landsby med en blanding af boligområder, landbrug og grønne områder. I byen ligger også en afdeling af Grundfos. Omkring byen er der store landbrugsområder, som bidrager til et åbent udtryk.

Hvam er forbundet med de omkringliggende områder via landeveje, så der er nem adgang til nærliggende byer som Aalestrup, Viborg og Møldrup.

Husene i Hvam St. er primært placeret langs de større veje Kirkebyvej og Gl Viborgvej, der løber gennem byen. Byens centrum er omkring den tidligere jernbanestation, som nu er nedlagt. De gamle stationsbygninger står der stadig, og dette kulturmiljø bør bevares. Omkring dette område finder man flere af byens faciliteter, såsom Kultur- og Forsamlingshuset, der er omdannet fra en tidligere kro.

På Kirkebyvej ligger det tidligere mejeri som er en smuk gammel bygning der nu er ombygget til boliger. Ved Kirkebyvej ligger også Hvam Stadion og Naturbørnehaven Solstrålen.

Der er flere grønne områder i og omkring byen, som bruges til rekreative formål, herunder søen, byparken, fællesområdet med bålhytte ved Himmerlandsstien samt legepladsen ved Skovtoften. Disse områder er en stor kvalitet for byens borgere.

Byernes struktur

Gl Hvam

Gl. Hvam ligger lige nordvest for Hvam St. og er en lille by som løber langs Hvamvej. Byen består af både ældre oprindelige landbyhuse samt nyere parceller fra 70'erne og frem. I udkanten af byen ligger døgntilbuddet Hjeretebo som er af nyere karakter. Ved Hjeretebo ligger sansehaven Hjerterhaven, som er et grønt område der er åbent for alle byens borgere.

I Gl. Hvam er der samlet en række faciliteter i byens sydlige ende, som skaber liv og aktivitet i byen. Den tidligere Hvam Skole, benyttes nu af en række foreninger der tilbyder forskellige aktiviteter for borgerne. Det er også her aktivitetstilbuddet Hatten ligger og spejderne holder til i den ene ende af huset.

Gl. Hvam rummer desuden kirke, tidligere præstegård og sognehus (som tidligere var spejderhus). Kirken og de omkringliggende bygninger danner en kerne i landsbyens struktur.

Hvam Bæk løber gennem området og bidrager til den naturskønnebeliggenhed, som er en vigtig del af byens identitet. Langs Hvam Bæk ligger Hvam Mølle. Møllen har en lang historie og har gennem årene været en vigtig del af lokalsamfundet. Hærvejen som er en populær sti for vandrere og cyklister, går også gennem Gl. Hvam og forbinder byen med de nærliggende landsbyer.

Grønne områder og adgang til natur

Omkring Gl. Hvam og Hvam St. ligger flere vandrerruter. Udover de større stier Himmerlandsstien og Hærvejen, ligger også en mindre rute ved Hvam Bæk. Ruten er en del af Spor.dk konceptet og ruten kan derfor findes via deres hjemmeside. Ruten er afmærket ved Hvamvej i Gl. Hvam.

Med både Himmerlandsstien og Hærvejen i baghaven er der rig mulighed for både lokale og besøgende vandreturister at komme ud i naturen. Ruterne er tydeligt afmærket, hvilket gør det nemt hægte sig på og tage en tur på enten gåben eller cykel.

Ønsker man at komme endnu tættere på naturen, er der mulighed for at tage en tur langs Hvam Bæk. Her færdes man langs Hvam Bæk og kommer forbi en række punkter på ruten, som har historisk eller kulturel betydning for Hvam St. og Gl. Hvam. Ruten lægger blandt andet vejen forbi en gammel kirkesti, jernbanebroen over åen i Hvam St., samt den gamle middelalderkirke i Gl. Hvam.

På Holmgaardsvej i udkanten af Gl. Hvam ligger det tidligere Transformatortårn. Byens borgere har inde i tårnet skabt en billedudstilling der beskriver tårnets historie og som er åben for alle. Mange borgere lægger vejen forbi på deres gåtur og benytter også gerne bænken ude foran tårnet til en lille pause.

VIBORG
KOMMUNE

Tilbud og aktiviteter

Hvam St.

I Hvam St. har borgerne oprettet Naturbørnehaven Solstrålen, som gør det muligt for byens borgere at finde pasning lokalt. Det er et stort aktie for borgerne og vigtigt i forhold til tiltrækning af børnefamilier til området.

Hvam Stadion er drevet af idrætsforeningen KVIK, som råder over 340 kvm plus boldbaner. Lokalområdet er stolt af deres Stadion, som tiltrækker spillere fra hele nærområdet, og ikke kun Hvam. Klubhuset er ombygget over flere omgange og faciliteterne er løbende blevet udvidet. Huset råder også over en kantine. Udover de almindelige aktiviteterne i forbindelse med Stadion, laver KVIK også KVIK-løbet samt afholder Hvam Sports- og byfest.

Den tidligere kro som ligger centralt i byen er i 1999 blevet omdannet til Kultur- og Forsamlingshus. Her foregår en række aktiviteter for både børn og voksne gennem hele året. Der afholdes blandt andet fællesspisning, aftenskolen har et madlavningshold, dilettanttanterne øver, og der er herre/dame-frokost og juletræsfest. Huset kan også lejes til arrangementer.

Tilbud og aktiviteter

Gl. Hvam

I Gl. Hvam er den tidligere skole blevet tilholdssted for flere foreninger, så der er ofte liv og aktivitet i løbet af hele dagen. I den ene ende holder spejderne til i deres klubhus, som har gode faciliteter både inde og ude. Området er tiltænkt spejderne, men der er i nyere tid opsat shelters og madpakkehus, som også kan bruges af vandrere på Hærvejen. Der er således potentiale for yderligere udvikling af området med henblik på besøgende vandreturister.

Resten af huset bruges af en række forskellige foreninger som afholder aktiviteter i løbet af ugen. I bygningen holder aktivitetstilbuddet Hatten til, som er et privat aktivitetstilbud for udviklingshæmmede. En del af lokalerne benyttes af Hattens brugere i løbet af dagen, men kan også benyttes til arrangementer i aftentimerne. Idrætsforeningen KVIK tilbyder gymnastik og badminton om eftermiddagen/aftenen, eller man kan blive en del af Hvam spillemænd eller Kreative Kvinder som også holder til i huset. I løbet af dagen bruger børnehaven nogle gange lokalerne.

Ved siden af den tidligere skole ligger Hjertehaven, som er lavet i forbindelse med Hjertebo, men åben for alle borgere. I haven kan man finde ro i et hjørne, bruge det overdækkede bålhytte, eller tage en tur på svævebanen. Der er aktiviteter til alle aldre.

Foreninger

I Gl. Hvam og Hvam St. finder du et lokalsamfund med et stærkt fællesskab, der hjælper hinanden og skaber et godt og aktivt foreningsliv, der samarbejder på tværs. For at skabe bedre koordinering på tværs lokale aktiviteter, er en række foreninger gået sammen under paraplyforeningen "Paraplyen". Her afholdes møder cirka hver tredje måned, hvor foreningerne koordinerer kalendre, taler om kommende aktiviteter og planlægger projekter. Tilflyttere bydes også velkommen af medlemmer af Paraplyen.

Foreninger og lokale aktører arrangerer forskellige arrangementer i løbet af året. Der afholdes årstidsfester som fastelavn, Sankt Hans samt julestræstænding og julemarked. Paraplyen afholder hvert år motionseventet Lokaldysten. Dertil afholdes der på ugentlig basis fællesspisning og en gang om måneden er der fællessang. Idrætsforeningen KVIK afholder Sports- og Byfest, som er en hel uges fest med en lang række aktiviteter, herunder fodboldturnering, musik, banko, bagagerumsmarked og KVIK-løbet.

For børn og unge er der mulighed for at blive spejder i KFUM Hvam. Her arbejder engagerede voksne for at skabe sjove og udviklende aktiviteter for børn i alderen 5 år og opefter.

Kortlægning af Hvam

Mødesteder i Hvam St.

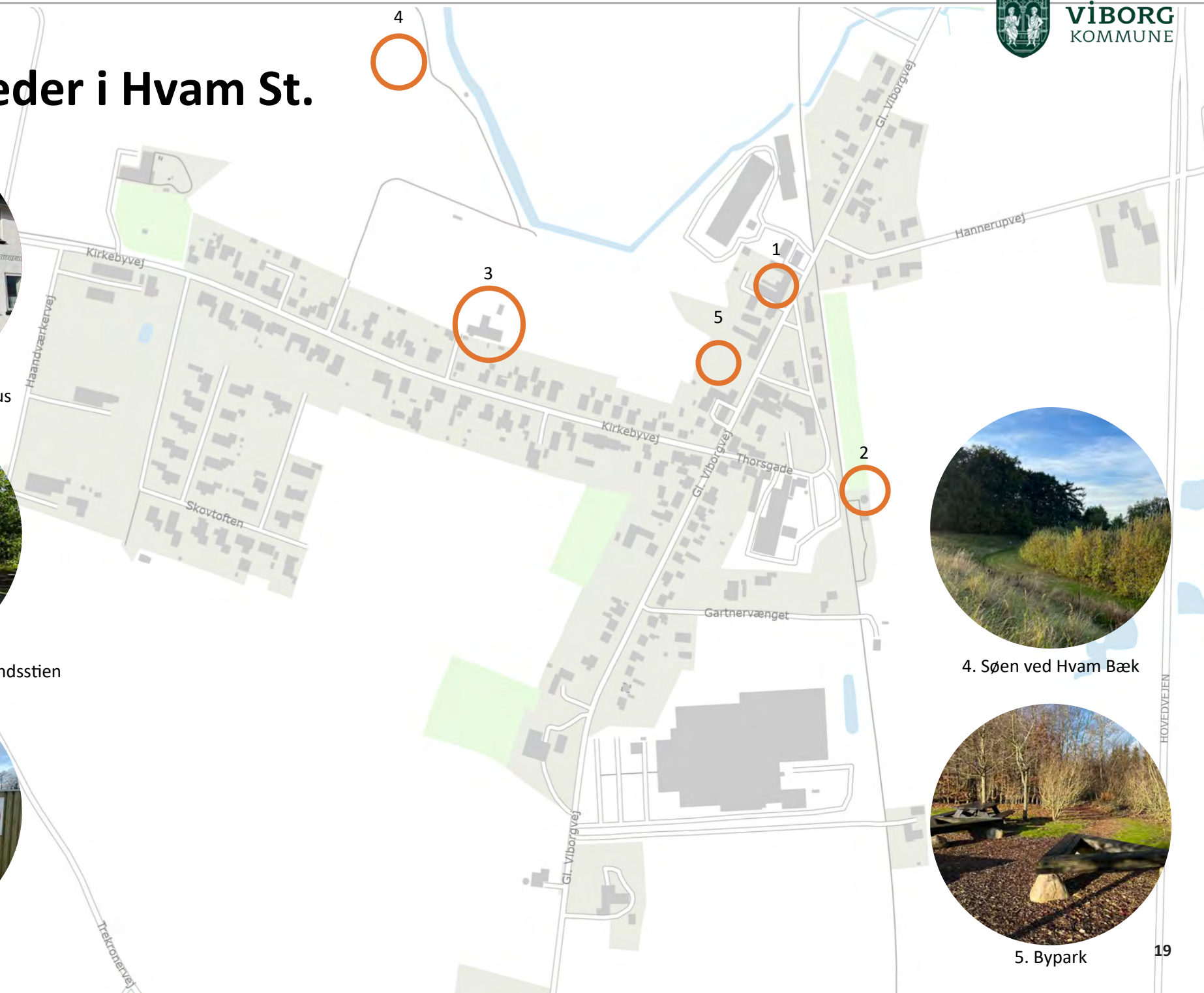
1. Kultur- og Forsamlingshus

2. Bålhytte v. Himmerlandsstien

3. Hvam Stadion

4. Søen ved Hvam Bæk

5. Byark

Mødesteder i byen i Gl. Hvam

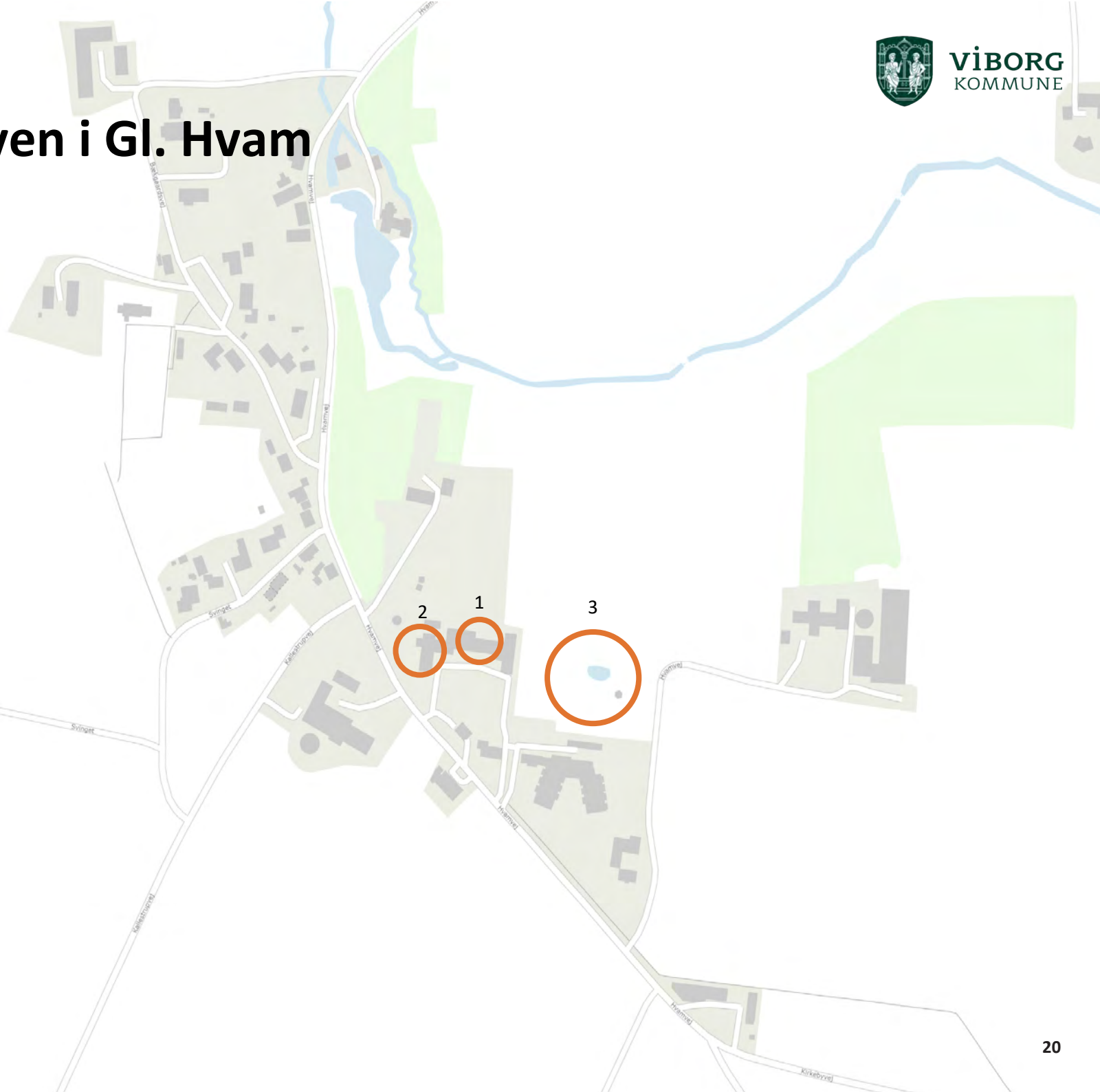
1. Skolen/Hatten

2. Spejderhuset

3. Hjertehaven

Vision for byens udvikling

- et **fremadskuende billede** af, hvordan man ønsker at udviklingen skal se ud

Hvam består af to byer som har et rigtig stærkt foreningsliv, som ønskes fortsat styrket. Foreningerne arbejder allerede sammen under Paraplyen, men vores vision er at vi bliver endnu bedre til at samarbejde og koordinere til gavn for byens borgere. Derudover ønskes eksisterende mødesteder opgraderet, så de fortsat er attraktive og velholdte. Vi er, og skal fortsat være, en by med højt til loftet. På vores dejlige plet på kortet ønsker vi, at der skal være gode muligheder for at opholde sig og færdes i området samt den omkringliggende natur, for både lokale og turister. Vi skal fortsætte med at støtte op om hinanden og hjælpe hvor vi kan, så alle borgernes potentiale udnyttes og anerkendes. I Hvam tror vi tror på, at alle kan bidrage med noget og vi ønsker at skabe en by hvor fællesskab og samarbejde er i fokus!

Indsatser for udviklingen af Hvam

Udvalgte indsatsområder

Borgerne vil arbejde for:

Byforskønnelse

**Tiltrækning
af borgere og
besøgende**

**Samarbejde og lokalt
engagement**

Byforskønnelse

Hvam har gennemgået flere initiativer for byforskønnelse, som har bidraget til at skabe et mere attraktivt og indbydende miljø for både beboere og besøgende. Et af de centrale projekter har været udviklingen af Bypladsen i Hvam St., som er blevet et grønt og hyggeligt opholdssted.

Indsats:

1. Indsats for "velholdt by"

Handleplan 1

Arbejdsgruppen arbejder med:

- Koordinering af klipning af træer langs Gl. Viborgvej
- Afklarer muligheder for forsømte/forladte huse
- Øget fokus på at hjælpe hinanden hvis nogen finder opgaven for stor
- Hvervning af flere bypedeller
- Lokal arbejdsdag

Borgerne vil arbejde for

Indsats:

Tiltrækning af beboere og besøgende

Gl. Hvam og Hvam St. har allerede gode faciliteter for byens borgere, men det er vigtigt at disse vedligeholdes og fortsat udvikles. Det er ligeledes vigtigt at der skabes opmærksomhed omkring de tilbud der er i og omkring de to byer, for tiltrækning af både nye beboere og besøgende.

Indsats:

1. Vedligeholdelse af faciliteter

2. Branding af byen

Handleplan 1

Arbejdsgruppen arbejder med:

- Ansøgning af en række projekter til Puljen til udviklingsprojekter i mindre byer og landdistrikter: udearealer ved spejderhus (udekøkken, overdække), skabe adgang udefra til toilet i spejderhus, legeplads ved skovtoften, legeplads ved Himmerlandsstien)
- Renovering af transformatorårn
- Nordlys søges midler til julebelysning
- Forslag til flere stiruter
- Infotavler på Himmerlandsstien og Hærvejen

VIBORG
KOMMUNE

Borgerne vil arbejde for

Indsats:

Tiltrækning af beboere og besøgende

Handleplan 2

Arbejdsgruppe arbejder med:

- Koordinering af video omkring byen (produceres af professionelt firma)
- Turist i egen kommune

Indsats: Samarbejde og lokalt engagement

Foreningen Paraplyen varetager allerede et stort stykke arbejde med at koordinere på tværs af de forskellige foreninger. Dette arbejde skal fortsætte og udvikles.

Indsatser:

1. Koordinering og samarbejde i foreningerne

Handleplan 1

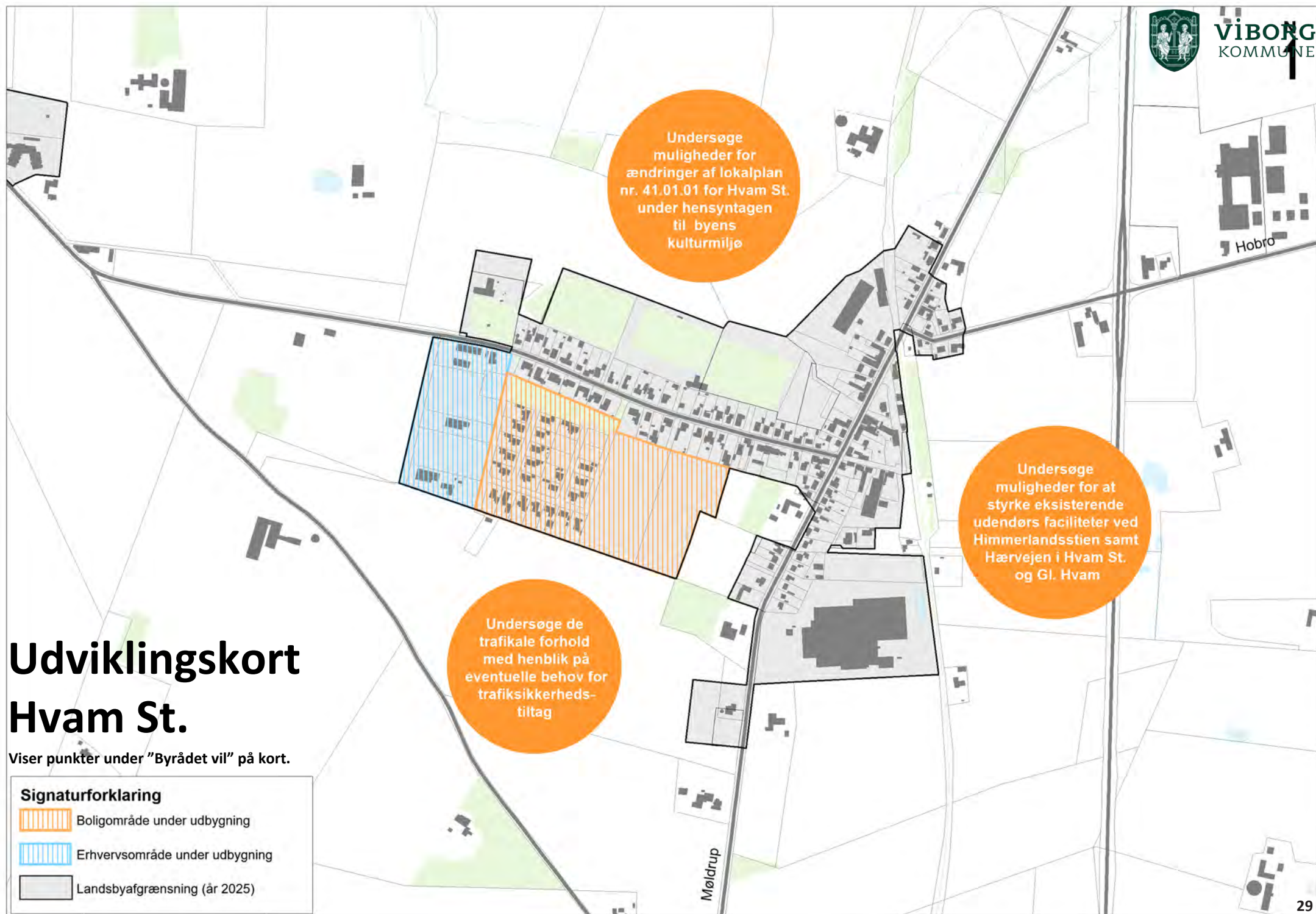
Arbejdsgruppen arbejder med:

- Begivenheder på Facebook (byernes Facebookgruppe)
- Fælles kalender
- Flere fælles aktiviteter, fx juletræstænding
- Det videre arbejde med den lokale udviklingsplan, herunder oprettelse af arbejdsgrupper

Byrådet vil:

- Undersøge muligheder for at styrke eksisterende udendørs faciliteter ved Himmerlandsstien samt Hærvejen i Hvam Stationsby og Gl. Hvam.
- Undersøge muligheder for ændringer af lokalplan nr. 41.01.01 for Hvam Stationsby under hensyntagen til byens kulturmiljø
- Undersøge de trafikale forhold med henblik på eventuelle behov for trafiksikkerhedstiltag
- Undersøge mulighed for at udvide gang/cykelsti langs Trekronervej og Hvamvej

Udviklingskort Hvam St.

Viser punkter under "Byrådet vil" på kort.

Signaturforklaring

- Boligområde under udbygning
- Erhvervsområde under udbygning
- Landsbyafgrænsning (år 2025)

Bilagsliste med projekt-idéer fra borgermøde

Tema	Forslag/idéer/ønsker
1. Bygninger	- Selvbetjeningskøbmand - Byggemodning - Borde/bænke ved transformatorstårnet - Renovering af transformatorstårnet - Kunst på foderstofstårnet - Overdæk ved spejderhus - Friplejehjem - Foderstofstårnet væltes - Bogbyttecentral på skolen i åbningstiden - Hundskov på gartnerivænget mellem nr. 2 og Himmerlandsstien. - Det gamle pakhus er faldefærdigt og bør nedrives - Forfaldne og forladte huse. Kommune opkøber til nedrivning. Mulighed for byaktivitet - Revurdering af lokalplan der er fra gammel Aalestrup Kommune. Man kan på nuværende tidspunkt ikke nedrive hus og genopbygge med mindre det er brændt
2. Byrum	- Fornyelse af legeplads ved skovstien + toilet - Overdækket terrasse ved spejderhuset + udekøkken - Cykelsti gennem Gl. Hvam, evt. bag om skolen - Gadekær i svinget til et fælles rum med legeplads - Toilet Gl. Hvam ved spejderhus som alle kan bruge - Hundskov - Legeplads ved Himmerlandsstien - Shelter ved bålhytten ved himmerlandsstien - Overdækket fælleshus på skovtoften - Søen trænger til oprydning af træerne, så man igen kan se søen - Lys omkring sportspladsens arealer og ned til den gamle købmandsgrund
3. Omgivelser	- Vi vil gerne tiltrække unge/børnefamilier - Område med aktiviteter til skolebørn. Eks. multibane - Stien omkring søen skal laves/flyttes så den ikke er under vand - Stien ved/fra købmandsgrunden skal laves/flyttes så den ikke oversvømmes - Mere skov, specielt mellem Hvam St. og hovedvej 13 - Flere sammenhængende stier - Asfalteret på Himmerlandsstien

Tema	Forslag/idéer/ønsker
4. Trafik	• El løbehjul/cykler til deling i byen. Til at komme til/fra Møltrup og Aalestrup • Gang/cykelsti langs Hvamvej • Gang/cykelsti langs Trekronervej • Fortov væk ved Hvamvej 70, så vejen bliver bredere • Asfalt/slidlæg og "alm" bump på Kirkebyvej • Buslommer ved A13 • Etablering af bus bump flere steder på Gl. Viborgvej. 40 km zone • Fortov Gl. Viborgvej slidte/itu, hullede og ujævne. • Vigepligt skilt på Himmerlandsstien • Om 20 år når alle vil bo i Hvam: trafikcenter på håndværkervej, shuffelbusser, storcenter/butikcenter. • Rist overfor bump til regnvand. Ofte/jævnligt oprensning af eksisterende sandfangsbrønd • 40 km zone i hele byen
5. Aktiviteter	• Nordlys spørges til julebelysning • På Gl. Viborgvej skal træerne fjernes helt eller også skal de klippes ens • Gå til søen som spontan aktivitet med kaffe, kage og fiskestang • Spontan aktivitet på købmandsgrunden (medbring havespil og aktiviteter) • Købmandsgrunden flere borde og bænke til samlingssted og fliser • Fjernelse af dræbersnegle ved banebroen
6. Aktører	• Julelys i lygtepælene • Begivenheder på facebook • Møde i paraplyen • Stor kalender i opslagstavle • Fælles kalender • Hjemmeside • Fælles juletræstænding (i Kulturhuset)